

CREAȚII

Muzica TIMPULUI și a LOCULUI CICLUL “MUZICA ORELOR”

Octavian Nemescu

Viitorul se construiește din utopiile prezentului

1.1. În acest ciclu este vorba de **întoarcerea** muzicii, artei **la funcțiile originare** (primordiale, străvechi), atunci când muzica era *ritual și nu spectacol*. O putem numi Muzica TIMPULUI și a LOCULUI, deci o muzică ce se desfășoară într-un anumit TIMP și într-un anumit LOC.

Exemple: muzici ritualice pentru câmp, pădure, râuri, la malul mării, pe vârful muntelui, etc.; pentru însămânțare, rodire, cules roade, vânat, muzici de mulțumire duhurilor animalelor, etc.; muzici de dimineață, de prânz, la apusul soarelui – la indieni; muzici de purificare a unui loc, de alungare a demonilor, muzici în Templu, în jurul Templului; muzici de Paște, colinde de Crăciun, etc.

Așadar, se cânta numai într-un anumit SPAȚIU și o anumită perioadă de Timp.

Începând cu Renașterea, atunci când arta și - a pierdut funcția magică și a devenit spectacol, muzica europeană - occidentală a uitat, în general, aceste funcții. O simfonie de X, de pildă, se poate cânta în orice sală de concert și la orice oră de zi sau de noapte. Și un oratoriu de Paște sau de Crăciun se poate auzi oricând și oriunde.

1.2. Această întoarcere sau, altfel spus, **recuperare**, reclamă o atitudine POSTMODERNĂ, în contextul unei RECUPERĂRI ÎNNOITOARE a unor Tradiții.

Eu fac parte din generația care a avut asemenea apartenență, fiind preocupată de orientările estetico-muzicale de factură minimalo - repetitivă, spectralistă, arhetipală, ritualistă, metamuzicală, metastilistică, etc. Toate aceste direcții s-au născut începând cu 1960, ca reacție la doctrinele artistice anterioare, de tip serial și aleatoric.

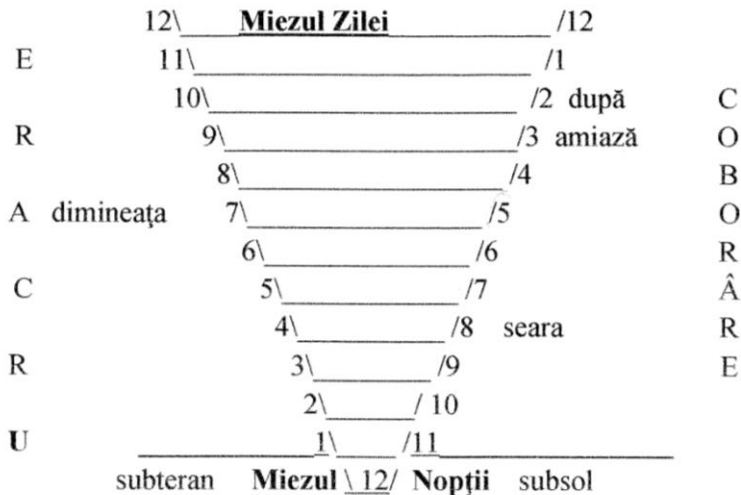
2. Intenții oarecum asemănătoare, în acest sens, de muzică a Timpului doar, o identific și la ciclul celor 7 opere cu caracter futurist, S.F. ale lui Karlheinz Stockhausen. Fiecare dintre cele 7 opere, elaborate de-a lungul anilor 1980-2006, trebuie executată, pe scena operei, într-o altă zi a săptămânii. Se poate face o paralelă, în cazul respectiv, între **tetralogia** lui Wagner și **septualogia** lui Stockhausen. Este vorba, în primul caz, de trecutul mitologic (germanic) și, în al doilea, de viitorul în care umanitatea va realiza contacte cu civilizații extraterestre.

Eu am fost atras de ideea muzicii "Timpului și a Locului" încă din 1965, când am compus piesa intitulată "Combinatii în cercuri" (în prima variantă, pentru violoncel și mai multe benzi de magnetofon). Această lucrare trebuia să fie cântată în timpul unei **nopti de vară**, într-un **parc** sau la **marginea unui lac**, cu fundal de țârâit de greieri. Benzile erau și ele constituite din zumzete de insecte. Piesa avea aspectul unui ritual sau a unei muzici ambientale cu caracter ecologist. De-a lungul anilor 1970-80 - 2000 am compus muzici electronice cu destinație ambientală, care ar trebui să fie cântate, la modul ideal, în **spații neconvenționale**.

Este vorba de: "*Gradeația*" (1982), frescă electroacustică pentru **anturajul Mănăstirii "Voroneț"**; "*Natural-Cultural*" (1973-1983), muzică ambientală pentru **vârful unui munte** sau la **malul mării**, la **răsăritul** sau la **apusul soarelui**; "*Sonatu(h)r*" (1986), muzică pentru **ambianța unei livezi**, în perioada de **înflorire a pomilor**, la **asfințitul soarelui**; "*Trisson*" (1987), muzică **nocturnă** pentru **ambianța unui templu**; "*Finalpha*" (1990), muzică pentru **apusul soarelui**, cu **cer înnourat**, **înainte de furtună** sau pentru

începutul și sfârșitul unui concert; “*Secula Seculorum*” (1999), muzica pentru **sfârșitul unui secol**.

3. În cazul “ciclului orelor”, elaborat între 1993-2014, având ca temă: o **Călătorie Inițiativă în Lumea de Dincolo**, fiecare lucrare ar trebui să fie cântată, la modul ideal, la **ora căreia îi este destinată** (din zi sau din noapte) și la **nivelul, etajul corespunzător** al unei **Piramide** cu vârful în jos, ce are **13 niveluri (12 etaje)**.

4. Tema “**Călătoriei Inițiate ce în Lumea de Dincolo**” nu a mai fost abordată în istoria muzicii europene (poate cu excepția parțială a operelor cu subiectul “Orfeu”, din perioada barocă).

Doar în literatură există “Divina Comedie” de Dante, pe un scenariu catolic, în care Lumea de Apoi este configurată pe 3 etaje (de jos în sus); Infern, Purgatoriu, Paradis, acesta din urmă având 9 ceruri. Tema Lumii de Dincolo abundă în picturile, cu caracter religios și în frescele din interiorul și

exteriorul mănăstirilor. (În varianta ortodoxă există numai 2 etaje: Iad și Rai).

5. În cazul *ciclului orelor* este vorba de un **scenariu egiptean**, ușor modificat, datat din perioada Egiptului Antic, deci de aproximativ 5000-7000 de ani. În acest context inițiații urmau să parcurgă o călătorie extracorporală (fiind închiși într-un sarcofag) timp de **12 ore ieșirea din trup și 12 ore întoarcerea în corp**. La fiecare oră a acestei călătorii li se dezvăluiau alte etaje ale Lumii de Dincolo. Ei reveneau (cei care reveneau) cu o Conștiință fundamental modificată. Ceva asemănător l s-a întâmplat și lui Mahomed, în Călătoria sa extracorporală în cele 7 ceruri. În cazul lui “zborul pe calul înaripat” a durat foarte puțin (ulciorul de apă nu a apucat să se verse complet!). Se poate comenta, această ieșire din trup, în termenii *timpului dilatat*. Sunt cunoscute și alte situații de experiențe mistice asemănătoare (din lumea iudeo-creștină sau hindusă).

6. **Evadări de natură extracorporală** se întâmplă și în epoca modernă și postmodernă a zilelor noastre, la unele persoane (poate puține și, oricum, predilecte spre experimentele respective).

Acestea sunt și expedițiile din afara trupului pe care le-au verificat Robert Monroe și William Buhlman.

Dușmanii sau scepticii acestor experiențe sunt, pe de o parte, teologii (religioșii fanatici) și, pe de altă parte, științificii atei, pentru care toate acestea sunt fie, ispite satanice fie, halucinații ale creierului.

7. În 1998 am publicat în Revista “Muzica”, iar în 2000 în revista americană “BANANA FISH” un studiu intitulat “*Spre o nouă muzică inițiativă*”. Este vorba aici, de părerea mea cu privire la condițiile pentru realizarea, în zilele noastre, a unei muzici de tip inițiativ.

8. “Ciclul Orelor” mai are și o bază ezoterică, aparținând ezoterismului universal. Conform acestor concepții, fiecare individ are un **EU superior** (care, în condițiile întrupării, la cei mai mulți dintre noi, este inconștient sau adormit) ce este “**îmbrăcat**” (de sus în jos) în 1) Corpul Spiritual sau Cauzal (având ca “miez” EUL Superior); 2) Corpul Mental; 3) Corpul

Astral (Corpul Dorinței); 4) Corpul Eteric (Energetic, al pulsațiilor, Chakrele); 5) Corpul Carnal, fizic.

9. În "Ciclul Orelor" drumul parcurs, încântarea lucrărilor, de la *12 noaptea spre 12 ziua*, este unul al **DEZBRĂCĂRII Eu-lui Superior**, mai întâi, de **corpul fizic**: 12 noaptea în partea a doua (a Cvartetului de la Miezul Noptii), apoi, de cel **eteric** (între 1 și 3 dimineața), după aceea, de cel **astral** (între 4 și 6 dimineața), de cel **mental** (între 7 și 9 dimineața), și de cel **spiritual** (între 10 și amiază).

Drumul invers, de la *Amiază (Miezul Zilei) spre Miezul Noptii*, este cel al **ÎMBRĂCĂRII**, 1-2 după amiază, **în corp spiritual**; 3-5 d.a., **în corp mental**; 6-8 seara, **în corp astral**; 9-11 seara, **în corp energetic**. La 12 noaptea, partea I a Cvartetului de la Miezul Noptii (cântat în subsolul piramidei), Eu-l spiritual **se întrupează** (intră în corpul fizic).

Între 12 noaptea și 12 ziua Călătoria Inițiativă, prin intermediul sunetelor, devine o URCARE a SCĂRII, de la *nivelul subteran la ultimul etaj* (al piramidei) adică o urcare spre **Lumină** și maxima **Altitudine**, cu alte cuvinte, o **Trezire** (a Eu-lui superior) în "A=1". De la Miezul Zilei spre Miezul Noptii această Călătorie se transformă într-o **COBORÂRE** în **Întuneric**, la **Subsol**, (unde se cântă Cvartetul de la Miezul Noptii, partea I, care este ipostaza întrupării Eu-lui superior).

10. În cazul URCUȘULUI, fiecare piesă a ciclului are o tentă *teleologică* (o finalitate), adică, discursul sonor tinde, spre sfârșitul său, către un eveniment acustic surpriză echivalând cu o **Poartă** ce **se deschide** spre nivelul (etajul) superior, însemnând o Eliberare, Iluminare, Leșire, Evadare, Metamorfoză. În COBORÂRE situația este inversă: **Poarta** (nivelului superior) **se închide** la începutul lucrării, echivalând cu o stare de întunecare și regret.

În aceste cântări - ritualuri interpretul trebuie să conștientizeze așadar, nu numai Timpul, Ora cântării ci și **ALTITUDINEA** sa, **ETAJUL** la care se cântă, reperabil, simbolic, la spațiile Lumii de Dincolo.